

Uplatnenie slobody prejavu nesmie vyvolávať krízu dôvery v autority.

Bratislavský sudca Patrik Števík zverejnil dňa 17. októbra 2022 verejný otvorený list prezidentke Slovenskej republiky s oslovením „Vážená Zuzana Čaputová“.

Dňa 28. októbra 2022 navrhlo šesť členov Súdnej rady Slovenskej republiky jej predsedovi J. Mazákovi zaradiť na novembrové zasadnutie ako bod programu rozpravu k tomuto počinu sudcu Števíka a zároveň poveriť Stálu etickú komisiu Súdnej rady Slovenskej republiky vypracovaním návrhu stanoviska k interpretácii čl. III. ods. 1 a 8 Zásad sudcovskej etiky, ktoré by bližšie vymedzilo niektoré limity slobody prejavu sudcu.

Tak sa aj stalo a na zasadnutí v dňoch 15.-16. novembra 2022 Stála etická komisia bola poverená vypracovaním tohto stanoviska. Pôjde teda o akési precizovanie platných zásad sudcovskej etiky vo vzťahu k limitom slobode prejavu sudcu s nevyhnutným dôrazom na zdržanlivosť, slušnosť a korektnosť, teda vlastnosti, ktoré sa od sudcov prirodzene očakávajú. Nepochybne sa budú brať do úvahy i medzinárodné skúsenosti a poznatky a predovšetkým medzinárodné dokumenty vzťahujúce sa k tejto problematike.

Myslím si, že tento prístup súdnej rady k otázke stanovenia limitov slobody prejavu sudcu je správna cesta.

I užitočná, ale v tomto konkrétnom prípade i príliš a zbytočne korektná. Korektnosť prístupu k akémukoľvek prejavu totiž predpokladá, že ide o štandardný a slušný prejav v rámci mantinelov toho, čo aspoň intuitívne považujeme za etiku sudcu. Verejný prejav sudcu Števíka za taký nepovažujem, skôr ho vnímam ako aktivisticko-politizujúci pamflet, ktorý sa motá v témach, ku ktorým vyjadrovať sa nemá sudca ako verejná osoba žiadnu legitimitu.

Na jednotlivých výrokoch otvoreného listu sudcu Števíka sa pokúsim vysvetliť čo ma na jeho texte vyrušilo.

Už oslovením....“Vážená Zuzana Čaputová“.... sa sudca Števík deklaruje na úroveň nehodnú sudcu. Každý priemerne inteligentný a vzdelaný občan vie, že prezident/prezidentka sa na verejnosti neoslovujú menom a priezviskom, ale funkciou... Vážená pani prezidentka..., lebo v danom čase je vždy len jeden/jedna a každý vie o koho sa jedná. Oslovením menom sa posúva význam funkcie do úzadia a zvýrazňuje sa dehonestácia nositeľa tejto funkcie, aj keď môžeme mať k nej kritické výhrady. Napokon, bol by som zvedavý, ako by sudca Števík reagoval na oslovenie od stránky v spore v jeho pojednávacej sieni...Pán Števík...!

Rešpekt a úcta k funkcii prezidenta alebo sudcu musí byť však za každých okolností rovnaká! Pohrdanie a zámerné devalvovanie takých a podobných ústavných pozícií totiž štartuje krízu dôvery v autority v demokratickom systéme.

Citácia,... už dva roky pevnou rukou, v ktorej stískate totalitné pero, podpisujete rozsudky smrti pre demokraciu, právny štát, nezávislosť súdnej moci, ľudské práva a suverenitu Slovenskej republiky... sú slová tej najhrubšej antidemokratickej politickej opozície ako vystrihnuté z alternatívno-konšpiračnej mediálnej scény, ktoré sa v štandardnej spoločnosti označujú slovíčkom “Hoaxy“! Je šokujúce čítať také slová od osoby, ktorej poslaním je chrániť spravodlivosť, nestrannosť, pravdu...od sudcu Slovenskej republiky.

...Podporujete nenávistné prejavy voči občanom, ktorí sa slobodne rozhodli nezaočkovať... Tak toto som si naozaj u prezidentky nevšimol. Skôr je tu časť spoločnosti, ktorá ju kritizovala za nedostatočný postoj k protiepidemickým opatreniam. Teda výrok skôr z arzenálu antivaxerov . Opäť s ľahkosťou vyslovené obvinenie hlavy štátu, bez štipky objektivity a snahy vnímať jej aktivity v kontexte ťažkej pandémie. Aký môže mať účel také zavádzanie? (Nič proti slobodnej vôli, ak táto nie je nástrojom ideológie alebo konšpirácie).

...ktorí nenaskočili na Vašu vojnovú rétoriku... Tak nech sa na mňa pán sudca nehnevá, ale toto je už naozaj silné, lebo vkladá prezidentke do úst to čo nikdy nepovedala. Skutočnosť, že sa stavia na obranu napadnutého priateľského suverénneho štátu nie je vojnová rétorika, ale rešpektovanie základných princípov medzinárodného práva, ktoré uznáva celý demokratický svet.

...Súdnu moc zbavujete nezávislosti podpisovaním zákonov, ktoré popierajú princípy právneho štátu... Pýtam sa ktoré zákony, kde je preukázaný argument a nie len politizujúce tvrdenie? Bránia tieto zákony, aby sudca Števík súdil a rozhodoval bez ovplyvňovania? Spravodlivo, nestranne, nezávisle...

...šíriaci nenávisť medzi občanmi... Ak iný názor nie som schopný absorbovať a chýba mi základná civilizačná výbava, tak najľahšie je sklznuť do obvinenia zo šírenia nenávisťi.

...verejný lynč sudcu Mareka Fila. Stavovská a profesijná obhajoba kolegu je správna vec. Ale, citujem...*nepodľahol verejnému tlaku a rozhodol podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia a nič na tom nemení ani odlišný názor druhoinštančného súdu...* je v skutku kontraproduktívna obhajoba. Ak by išlo skutočne o najlepšie vedomie a svedomie podložené exaktným skutkovým a právnym podkladom, tak je to správne. Ale že tento sudca rozhodol na základe chybného právneho názoru, po nesprávnom vyhodnotení skutkového stavu je preukázané práve druhoinštančným rozhodnutím, ktorého obsah nesporne znižuje úroveň právneho vedomia sudcu. A hoci sa to v justičnej praxi bežne stáva, nevydávajú sa nesprávne prvostupňové rozhodnutia za “hrdinské činy nebojácnych sudcov zoči-voči tlaku neprajnej verejnosti“!!

...vyzývam Vás, aby ste prestali šíriť vojnovú propagandu a ako hlava štátu sa zasadili za odstránenie rozporov, ktoré viedli k tragickému konfliktu na Ukrajine... Nevieam o tom ako naša prezidentka, vláda alebo vôbec Slovenská republika spôsobila rozpory na medzinárodnej scéne, ktoré viedli k tomu, že agresor, teda Ruská federácia rozpútala vojnu voči suverénnej krajine a ako si pán sudca Števík predstavuje odstraňovanie rozporov, ktoré ďaleko presahujú možnosti našej

krajiny ako súčasť obranného spoločenstva NATO a EÚ. Opäť vzniká páľčivá otázka . Aká je skutočná motivácia sudcu Slovenskej republiky sa verejne mierotvorne aktivovať voči prezidentke, keď zrejme súvislostiam samotného konfliktu nerozumie, alebo nechce rozumieť a preberá rétoriku ruskej dezinfoscény. Ak je skutočne prozápadne orientovaný človek, ako tvrdí, tak skôr ako bezobsažnými proklamáciami o mieri, by mal reflektovať, že Západ, ku ktorému sa hlási, jednoznačne podporuje právo Ukrajiny na jej zvrchovanosť a celistvosť.

Nebránim prezidentku. Nepotrebuje takého obhajcu. Navyše, osobne necítim potrebu sa politicky zapájať do akýchsi pseudo-ideologických stretov. Sme však na pôde justície, kde by mali platiť pravidlá neutrality, kompetentnosti, slušnosti a zdržanlivosti. Stála etická komisia sa bude zaoberať etickým problémom slobody slova sudcu v rámci čoho vymedzí hodnoty a hranice slobody prejavu sudcu. Je jasné, že i po 30-tich rokoch čo žijeme v slobodnom svete je to nutné. Vidíme totiž, že magnetické deklinácie v orientácií i u viacerých sudcov sú značne vychýlené od uvedených pravidiel!

Ak to zhrniem do jednej vety. Prejav sudcu Števíka nie je ani tak problémom slobody prejavu, skôr je to problém ako zvládať túto slobodu slušne.

A na záver niečo o motivácii sudcu Števíka.

Otvorenou otázkou totiž dodnes zostáva motív takého neslušného a nenáležitého prejavu, akého sa sudca Števík dopustil voči hlave štátu. Ponúkajú sa viaceré pohnútky. Ak by som však vychádzal z vulgárneho, lživého a zavádzajúceho obsahu výzvy tak je naporúdzi jediná odpoveď. Úporná snaha uraziť, ponížiť a ohovoriť človeka, ktorý je na čele štátu, ženu, ktorá je v štátnickej funkcii. A tak ukázať verejnosti aký je pán sudca nebojácny, kritický a otvorený. Búriaci sa proti totalite, chrániaci ruského agresora, bojujúci za nezávislosť súdnej moci....

Považujem to za obzvlášť zavrhnutiahodný motív. Jeho pretavenie do kritizovaného listu súčasne výrazne prispelo ku kríze dôvery v ústavné

inštitúcie, v tomto prípade ide o hlavu štátu a súdnu moc. Zlý
výsledok.